

Halálzóna a bennszülöttek számára Globalizáció a Fülöp-szigeteken

A Fülöp-szigetek Ázsia nyersanyagban leggazdagabb országai közé tartozik. A gazdasági növekedés aránya lenyűgöző. Aki azonban mélyebbre tekint, és bemerészkedik a kapitalizmus láthatatlan gépezetébe, az megretten a munkások kiszákmányolásától és a bennszülöttekkel szembeni brutalitástól. Októberben *Mindanaón*, a legnagyobb szigeten felkerestem egy menekülttábor, amelyben kb. 3000, a *lumad* népcsoporthoz tartozó bennszülött keresett menedéket: 26 településről érkeztek, amelyeket menekülésszerűen hagytak el, miután három vezetőjüket az összeterejt falusi lakosság szeme láttára megölték. Most egy sportpályán táboroznak műanyagponyvák alatt, áram nélkül, víz nélkül. 700 olyan menekült, akinek már korábban el kellett hagynia hazáját, az evangélikus *United Church of Christ*-ben talált menedéket az ország déli részén; azért üzték el őket, mert védekeztek a bányászati projektek ellen.

A *lumadok* olyan földön laknak, amely sóvárgást kelt. Mivel vonakodnak eladni a földjüket, a katonaság zaklatja őket. Autonóm iskolákat, amelyekben nyelvüket és kultúrájukat őrizték, bezárták. Azzal vádolják őket, hogy terroristákkal kollaborálnak. A katonaság számára ugyanis egyszerűen mindenki terrorista, aki szembeszáll a konszerneknek a földre és az ásványi kincsekre irányuló mohóságával. „A bányászati konszernnek el akarják rabolni a földünket. De ellent fogunk állni. Mert a föld az élet!” – mondta a nők egyik szóvivője egy tiltakozó rendezvényen.



A kormány és a médiumok sokáig el akarták hallgatni a mézárást és az emberek menekülését. De a katolikus egyház és az Egyházak Ökumenikus Tanácsa nyilvánosságra hozta a vérengzést. És mindkét szervezet aktívan segít különböző sikokon. A bátor szívű egyházi emberek, apácák és papok nélkül a *lumadok* nemigen lennének abban a helyzetben, hogy jogaik megvédéséért küzdjenek. Egy *Tentorio* nevű olasz papot már 2011-ben meggyilkoltak a paramilitáris egységek. Nem félnek-e, kérdeztem az egyik apácától, mire azt felelte: „Rám is lóttek. Akkor meglapulva fedezékbe vonultam.”

A Fülöp-szigeteken tett látogatásom idején egy igen találó kifejezést ismertem meg: fejlesztési agresszió. A gazdasági fejlődés agresszíven az emberek és a természet ellen fordul. Ez az agresszió a bennszülöttek életformája ellen irányul, ahogyan az Egyházak Ökumenikus Tanácsa rámutat: „A *lumadok* dicséretes kapcsolatban élnek környezetükkel, és bensőséges módon bánnak a teremtett világgal.” A Fülöp-szigeteken tanulmányozni lehet a mi nyersanyagokra és fogyasztásra irányuló mohóságunk fonákját. A *lumadok* annak a globális rendszernek az áldozatai, amely nem riad vissza attól, hogy érkei érvényesítése érdekében katonai erőt vessen be.

A *Karapatan* nevű emberjogi szervezet egyedül *Mindanao* szigeten 144 politikai gyilkosságot tart számon 2010 óta: ezeknek mind bennszülöttek, környezetvédők és emberjogi aktivisták voltak az áldozatai. Sok százan vannak kitéve megfélemlítésnek, mint például *Antonio Ablon*, a Fülöp-szigetek második legnagyobb egyházának, az *Iglesia Filipina Independiente*-nek (IFI) a püspöke. 2015. október 6-án ez az SMS érkezett a mobiltelefonjára: „Az érseket is meggyilkolták.” Félreérthetetlen figyelemztetés. Mert *Alberto Ramento* érseknek 2006-ban az életével kellett fizetnie az emberi jogok védelmezéséért.

„Azt mondták nekünk, hogy ha ideadjátok a földeteket, ak-

kor többé semmi baj nem történik veletek”, mondta nekem a *lumadok* egyik vezetője. Mindig ugyanazon minta szerint zajlanak az események: „A piszkos munkát a hadsereg és a paramilitáris egységek végzik el. A bányászati konszernek készenlétben állnak. Földünket és ásványi kincseinket akarják.” Aki föllép a környezetrombolás ellen vagy az emberi jogokat védelmezi, az ellen katonai eszközökkel lépnek föl, és állandó veszélyben él. Néhány nappal a mézárás után az IFI püspöki konferenciája nyilatkozatban jelentette ki: „Szisztematikusan elnyomják azokat a bennszülötteket, akik védekeznek a pusztító bányászati vállalkozások ellen, és védelmezik a földhöz és az élethez való jogukat.”

Mindanao, az a régió, ahol a legtöbb bányászati projekt zajlik, a bennszülöttek halálzónájává vált. A fegyveres erők 60%-a itt állomásozik. Egy manilai konferencián bemutatták, hogyan juttatják érvényre a neoliberális globalizációt. Ennek néhány eszköze ismerős volt számomra: dereguláció – privatizálás – flexibilizálás. De a kulturális imperializmus és a militarizálás nemigen fordul elő a német vitákban. A Dél nézőpontjából a globalizáció varázsszava mögött csupán a gyarmatosítás és az imperializmus folytatása rejlik. Nem gondoltam volna, hogy csak néhány nappal később olyan sok szemléltető oktatásban lesz részem.

Az egyházak tudatformáló munkája nélkül a *lumadok* nem lennének képesek fellépni a jogaikért. Tekintettel a militarizálásra, egy püspök azt mondta nekik, hogy veszíteni fognak, ha nem járnak el összefogva, mesélte nekem a *lumadok* egyik vezetője: „Most egyesültünk, és jobban fölkészültünk arra, hogy megvédjük jogainkat és gyermekeink jövőjét.”

Franz Segbers

A szerző 2013-ig a szociálétika professzora volt Marburgban; jelenleg vendégprofesszor a Fülöp-szigeteken.

Forrás: Publik-Forum, 2015/21